

[A-47]

SARDAR PATEL UNIVERSITY

T.Y.B.A.(External)

Examination

Friday 29 April, 2022(3.00 to 5.00 pm)

TYBAGUJ304:अपठित (Unseen)

कुल गुण : 70

प्रश्न-1. नीचेनामांथी कोर्षपण बे पंक्तिनो विचारविस्तार करो.

(18)

१. 'वाणी कातर पण छे ने वाणी सोय पण छे.'

२. 'त्रण वाना मुजने मळ्यां : हेयुं, मस्तक, हाथ;
बहु दछ दीधुं नाथ । जा,योथुं नथी मांगवुं.'

३. 'बस अटली समज मने परवरदिगार हे।
सुभ ज्यारे ज्यां मणे, त्यां बधानो विचार हे.'

४. 'उगे कमण पंकमां तदपि देव शिरे चडे,
नहीं कुण वडे किन्तु मूल मूलवाय गुणोवडे.

प्रश्न-2. नीचेना काव्योमांथी कोर्षपण अेक काव्यनुं रसदर्शन करावो.

(17)

आपणे लरोसे - प्रह्लादपारेण

आपणे लरोसे आपणे हालीअे हो लेरु मारा

आपणे लरोसे आपणे हालीअे

अेक महेनतना हाथने अलीअे हो लेरु मारा

आपणे लरोसे आपणे हालीअे

भुदनो लरोसी जेने होय नहीं रे

तेने भुदानो लरोसी नक्राम

छो ने अेकतारे गाँ गाँने कहे 'तारे लरोसे राम'

अे तो भोटुं भोटुं पिछाणीअे, हो लेरु...

बलने बाहुमां लरी हैयामां हाम घरी

सागर मोअरे अुकावीअे

आपणा वहाणनां सह ने सूकान

आपणा ज हाथे संभाणीअे, हो लेरु...

कोण रे दुबांडे वणी कोण रे उगारे

(पाठण गुणो)

કોણ લઈ જાય સામે પાર
એનો કરવૈયો કો આપણી બહાર નહીં
આપણે જ આપણે છઈએ, હો ભેરુ...

અથવા

'જુદી જિંદગી છે' - મનુભાઈ ત્રિવેદી 'ગાફિલ'

જુદી જિંદગી છે મિજાજે મિજાજે,
જુદી બંદગી છે નમાજે નમાજે.
છે એક જ સમંદર થયું એટલે શું?
જુદા છે મુસાફર જહાજે જહાજે.
ભલે હોય એક જ એ અંતરથી વહેતા,
છે સૂરોય જુદા રિયાજે રિયાજે.
જુદા અર્થ છે શબ્દના બોલવા પર,
છે શબ્દોય જુદા અવાજે અવાજે.
જીવન જેમ જુદાં છે કાયામાં જુદી,
છે મૃત્યુય જુદા જનાજે જનાજે.
હઠી જાય ધૂંધટ ઢળી જાય ધૂંધટ,
જુદી પ્રીત જાગે મલાજે મલાજે.
તમે કેમ 'ગાફિલ' હજીયે છો ગાફિલ?
જુઓ બદલે દુનિયા તકાજે તકાજે.

પ્રશ્ન-૩. નીચે આપેલા ગદ્યખંડનો સંક્ષેપ કરો.

(17)

"ભારતની ખરી દુર્બળતા તેની ગરીબાઈમાં નથી. ગરીબાઈને તો આપણે જીરવી શકીશું, પણ ભારતની સૌથી કમજોર કડી ધર્મઝનૂન છે. ઘાત-પ્રતિઘાતના રૂપમાં તેનો પડઘો વધતો જઈ રહ્યો છે, કારણકે ધર્મઝનૂનનો મોટો ઢગલો અંતે તો પૂરા વળતર સાથે મતપેટીઓ છલકાવી દેવાની પ્રયંડ શક્તિ ધરાવતો થયો છે. આપણે એવી પરિસ્થિતિનું નિર્માણ કરી ચૂક્યા છીએ કે પૂરી ધર્મનિરપેક્ષતા, પૂરી કોમનિરપેક્ષતા કે પૂરી નોકરી નિરપેક્ષતાથી ઉચ્ચ આદર્શો સાથે ચૂંટણી લડી શકીએ તેમ નથી. જેમ યુદ્ધમાં બધું જ કર્તવ્ય બની જતું હોય છે તેમ ચૂંટણીમાં બધું જ આચરી શકાતું હોય છે. ચૂંટણીનો દોર મોટાભાગે એવા લોકોના હાથમાં ચાલ્યો જતો હોય છે, જે યોખ્ખા હાથના ના કહેવાય. ધર્મઝનૂન, કોમવાદ, ભ્રષ્ટાચાર, નોકરીવાદ અને અસામાજિકતા વગેરે મળીને નિશ્ચિત પરિણામ લાવતા હોય છે. અનિષ્ટોનો પ્રભાવ તથા શક્તિ એટલાંબધાં વધી ગયાં છે કે ઈષ્ટ તત્વો બિચારાં બની ગયા છે."

અથવા

(2)

પ્રશ્ન-૩.નીચે આપેલા પરિચ્છેદનું વિવરણ કરો.

"આજનું પત્રકારત્વ આપણને સત્યથી વેગળા રાખીને જ અટકી જતું નથી. એ તો માનવીના સઘળા ઉન્નત આવેગો અને શુભાશયોનો છેદ ઉડાડવાનું કામ પણ કરી રહ્યું છે. માનવી એના સેવનથી વધુને વધુ ઉદાસીન, ઘાતકી, નિષ્કુર બનતા જાય છે. કોઈ ધરતીકંપ, રોગચાળો કે પ્રલયપૂરમાં હજારો માનવીઓ મરે તોપણ એની આપણા પર કોઈ અસર થતી નથી. વિકાસના અંચળા હેઠળ જે સંહારલીલા ચાલી રહી છે તે જોઈને આપણને સહેજ પણ અરેરાટી થતી નથી. આપણે સંવેદનબધિર બનતા જઈએ છીએ અને આપણને એવા બનાવવામાં આધુનિક પત્રકારત્વનો ફાળો ઘણો મોટો છે. 'માણસને ફૂતરું કરડે' એનું એને મન કોઈ મહત્ત્વ નથી. 'માણસ ફૂતરાને કરડે' એવા સમાચારમાં એને વધારે રસ છે. ધીમે ધીમે લોકોને આવો ચારો ચરવાની ટેવ પડી જાય છે. શિક્ષણ સાહિત્ય અને સંસ્કાર વિષયક સમાચારોને આપણું પત્રકારત્વ બહુ ઓછું મહત્ત્વ આપે છે."

પ્રશ્ન-૪.(અ) કોઈપણ બે છંદનું બંધારણ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

(૯)

(૧) મંદાકાન્તા (૨) શિખરિણી (૩) હરિગીત (૪) ચોપાઈ

પ્રશ્ન-૪.(બ) કોઈપણ બે અલંકાર ઉદાહરણ આપી સમજાવો.

(૯)

(૧) ઉપમા (૨) શબ્દાનુપ્રાસ (૩) વર્ણાનુપ્રાસ (૪) વ્યાજસ્તુતિ

* * *

